

Практичне заняття № 5

Тема. Наукові знання, освіта та писемність у Стародавньому Китаї.

Мета: ознайомитися з розвитком науки та освіти у стародавньому Китаї, вияснити як вона вплинула на світовий розвиток.

Хід роботи

1. Ознайомтеся з інформацією про наукові знання китайців.

Китайські математики знали десяткові дробы, вперше в історії винайшли від'ємні числа.

У Стародавньому Китаї був винайдений компас. Він складався з квадратної залізної пластинки та магнітної "ложки", яка вільно оберталася на відшліфованій поверхні пластинки. Ручка "ложки" завжди показувала на південь. У II ст. н.е. в Китаї був винайдений глобус.

Найважливішим винаходом китайців був папір. Його виготовляли з ганчірок, кори дерев та бамбука. У Китаї вперше навчилися виготовляти тонкі шовкові тканини. У давнину китайські лікарі рекомендували своїм хворим цілющий підбадьорюючий засіб – чай. Пізніше його почали вживати як напій.

Яке значення для світу мало винайдення компасу?

Який матеріал для письма, до винайдення паперу, використовували в світі?

2. Опрацюйте документ та виконайте завдання.

Писемність в Китаї виникла ще в сиву давнину (III тис. до н.е.) Археологи знайшли багато старовинних предметів з написами: це посуд, кістки для ворожіння, панцири черепах. В період правління династії Цін було запроваджено єдине для всієї країни письмо. Воно дійшло до наших днів майже без змін.

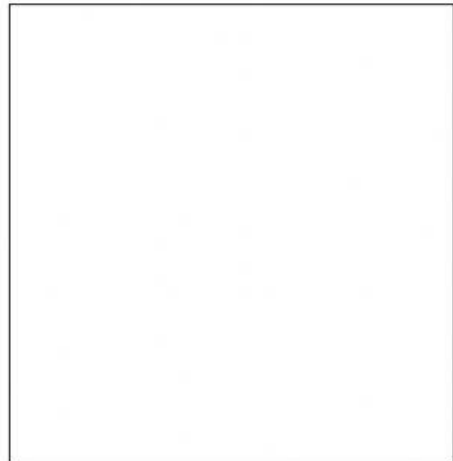
Знаками в китайському письмі є ієрогліфи. Кожен ієрогліф означав окреме слово.

У давньокитайському письмі використовувалось близько 10 тис. ієрогліфів.

Розділових знаків не існувало. Тому навчання грамоти вимагало багато часу й зусиль. Наприкінці I тис. до н.е. почали писати на папері. Папір був значно дешевшим за шовк та зручнішим, ніж бамбукові дощечки. Ієрогліфи писали стовпчиками згори донизу.

Як називаються китайські букви?

Перед вами зображення ієрогліфа. Знайдіть за допомогою додаткових джерел інформації значення цього ієрогліфа.

3. Один з винаходів стародавніх китайців це порох, чи справив цей винахід вплив на світову історію? Яким чином?

Китайці винайшли порох. Вони його використовували для влаштування феєрверків на святах.

Яким чином порох використовували китайці?

4. Ознайомтеся з інформацією та дайте відповіді на питання?

Конфуцій

Конфуцій та його вчення

Народився Конфуцій в 551 р. до н.е. Родина, до якого він належав, колись була знатною та багатого, але потім збідніла і вже не займало колишнього становища. Не дивлячись на скромний достаток, маленький Кун (Конфуцій) старанно вчився. Коли юнак підріс, його призначили наглядачем комор і державних земель. Свої обов'язки він виконував сумлінно. Крім того, він збирав перекази про давнину. Уже в 30 років Конфуцій створив першу в Китаї приватну школу. Слава про його розум та добре виховання поширилася по країні. Він став поважним вчителем. З усіх країн приходили юнаки, щоб слухати його настанови і статистих учнями.

Конфуцій вчив, що кожен громадянин повинен неухильно виконувати "ритуал і церемоніал", тобто дотримуватися давніх народних традицій, встановлених норм поведінки. Лише за цієї умови можна досягти в країні процвітання та злагоди. Передусім, як вчив мудрець, потрібно шанобливо ставитися до батьків та старших за віком. Адже міцна сім'я – це запорука сильної держави.

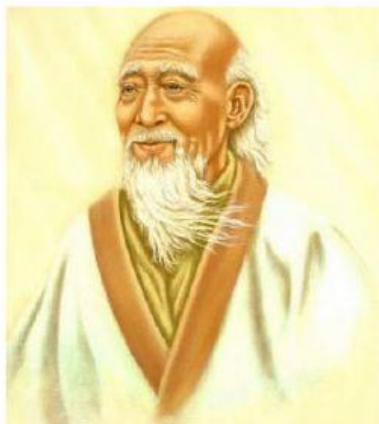
Конфуцій вчив, що володар повинен бути володарем, чиновник – чиновником, батько – батьком, син – сином.

"Платіть добром за добро, а за зло віддячайте по справедливості", – повчав Конфуцій.

Помер Конфуцій в 73-річному віці. Його вчення поширювалось в усьому Китаї.

Хто такий Конфуцій?

Чому вчить людей вчення Конфуція?

Даосизм

Великого поширення у Стародавньому Китаї набуло вчення даосизму. Саме слово "даосизм" походить від слова "дао", що значить "шлях", або "основа світу". Виникнення цього вчення пов'язане з ім'ям давнього мудреця – Лао Цзи, який жив у VI-V ст. до н.е. В перекладі його ім'я означає старий філософ. Легенда розповідає, що він народився з сивим волоссям і тому був названий "Лао" – "старий". За значенням і популярністю Лао Цзи вважають другим після Конфуція мудрецем Китаю. Послідовники даосизму були проти нерівності в суспільстві та засуджували війни. Він виступав проти багатства та розкоші знаті, поборів влади, які доводили народ до злиднів. Великий мудрець засуджував жорстоких правителів і свавілля чиновників.

Лао Цзи висунув принцип "недіяння". З одного боку, воно виражало вимогу до правителів не гнобити народ і дати йому вільно розвиватися. З другого – "недіяння" містило заклик до народу повернутися до природи, до "золотого віку", коли не було кровопролитних воєн і суперечок, які роздирали суспільство.

Як у перекладі звучить ім'я Лао Цзи?

Чому вчить його вчення?

На вашу думку, чи легко бути філософом?

5. Перегляньте відео та дайте відповіді на запитання

5.1 Назвіть ім'я імператора, який об'єднав усі Китайські держави.

5.2 Назвіть рік у якому це сталося?

5.3 Яку династію заснував імператор?

5.4 Що знайшли археологи під час розкопок гробниці імператора?

6. Що винайшли китайці? Підпишіть їх винаходи.

7. Виберіть із запропонованих винаходів ті, які винайшли китайці.

а) сейсмограф; б) папір; в) бавовна; г) шовк; д) акведук; е) порох.

8. Вправа «Прес»

(Зробіть висновок про знання, які ви отримали на уроці)

Я знаю _____

Я вмію _____

Я можу _____